
GINNA STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH GMINY BARUCHOWO

NA LATA 2008 - 2015

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Spis treści

I. WSTĘP

1. Partycypacyjny model prac nad przygotowaniem strategii	3
2. Charakterystyka założeń i zasad gminnej polityki społecznej	4

II . DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 8

1. Charakterystyka badanej grupy	8
2. System pomocy społecznej w gminie	8
3. Kwestia bezrobocia	10
4. Kwestia ubóstwa	18
5. Kwestia uzależnień	24
6. Kwestia niepełnosprawności	27
7. Ludzie starsi	29
8. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	31
9. Kwestia mieszkaniowa	34
10. Identyfikacja problemów społecznych przez gminę	35

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA 39

1. Wizja rozwoju społecznego, cele priorytetowe i cele szczegółowe	39
2. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i podmioty wspierające	51
3. Finansowanie strategii	51
4. Monitoring i wdrażanie strategii	51

IV. UWAGI KOŃCOWE 53

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

I. WSTĘP

1. Partycypacyjny model prac nad przygotowaniem strategii

Podstawą wszelkiej działalności praktycznej jest rzetelna wiedza o tym, czym się charakteryzuje rzeczywistość społeczna, w której zamierzamy dokonywać celowych, trwałych, długofalowych zmian. Realizacja zadań stojących przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy. Diagnoza obejmuje rozpoznanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy i problemów występujących w społeczności – z uwzględnieniem zróżnicowania wynikającego z wieku (dzieci i młodzież, ludzie starzy) oraz oszacowanie zasobów ludzkich i instytucjonalnych, które można wykorzystać do rozwiązywania kwestii społecznych, jak również przeszkód, które mogą utrudnić działanie profilaktyczne, naprawcze i reintegracyjne.

Mieszkańcy gminy Baruchowo uczestniczyli w pracach nad strategią od początku, tj. od etapu diagnozy, dzięki czemu odzwierciedla ona rzeczywiste potrzeby i problemy społeczne. Opracowanie dokumentu poprzedziły spotkania z przedstawicielami środowisk i grup społecznych oraz organizacji i instytucji z terenu Gminy Baruchowo. Podstawę merytoryczną opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe, powstałe i zgromadzone w wyniku prac zespołu oraz materiały będące wynikiem badań ankietowych przeprowadzonych w różnych środowiskach i grupach społecznych. W celu selekcji problemów uważanych przez mieszkańców za najistotniejsze, dokonano społecznych konsultacji środowiskowych oraz wypracowano założenia analizy SWOT i wybrano główne problemy sfery społecznej Gminy Baruchowo.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Baruchowo została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie, uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Powiatowego Urzędu Pracy we Włocławku, Komendy Powiatowej Policji we Włocławku, Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy oraz instytucji i organizacji współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Baruchowie.

Zespół opracował analityczne materiały źródłowe, niezbędne dla diagnozy sytuacji społecznej w gminie, co z kolei pozwoliło na wypracowanie kierunków strategicznych działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań polityki społecznej dla ich

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata (2008 – 2015), która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze polityki społecznej w Baruchowie.

W procesie monitoringu realizacji strategii, kierunki i działania powinny być aktualizowane i dostosowane do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno - gospodarczego. Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

Strategia jest podstawą do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych, mających na uwadze realizację celów zawartych w Strategii.

2. Charakterystyka założeń i zasad gminnej polityki społecznej

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Baruchowo wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, wskazuje na ich niezaspokojone potrzeby, wytycza kierunek działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, oraz przedstawia działania wzmacniające efektywność dokonywanych zmian. Strategia uwzględnia w szczególności programy pomocy społecznej oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które mają na celu wspieranie grup szczególnego ryzyka prowadząc do ich integracji. Stanowi uzupełnienie „Strategii Rozwoju Gminy Baruchowo”.

Podstawę prawną prac nad opracowaniem Strategii stanowi Zarządzenie Nr 2 B/2008 Wójta Gminy Baruchowo z dnia 17 marca 2008 roku w sprawie powołania Zespołu Warsztatowego ds. Opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Baruchowo i merytorycznego opracowania Planu Działania, wydane na podstawie art. 31 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz Porozumienia z dnia 12 lutego 2008 r. o współpracy przy realizacji Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich zawartego pomiędzy Województwem Kujawsko – Pomorskim a Gminą Baruchowo.

Gminna strategia jest zgodna z programem „Polityki Prorodzinnej Państwa”, który został przyjęty w 1999 roku przez Radę Ministrów. Program ten podkreśla konieczność stwarzania szans dzieciom i młodzieży oraz zapobiegania marginalizacji rodzin, poprzez między innymi:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- poprawę kondycji finansowej rodzin, poprzez zwiększenie ich własnej aktywności oraz udzielanie materialnego wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji;
- poprawę warunków mieszkaniowych;
- wychowanie młodego pokolenia – pomoc rodzinie, zwiększenie wychowawczej roli szkoły, zwiększenie dostępności młodzieży do szkół średnich i wyższych, przeciwdziałanie patologiom wśród dzieci i młodzieży;
- poprawę stanu zdrowia rodzin z uwzględnieniem edukacji ekologicznej, zdrowotnej i promocji zdrowia;
- pomoc rodzinom z osobami niepełnosprawnymi, działanie na rzecz usuwania barier architektonicznych i urbanistycznych, pomoc finansowa, stworzenie warunków do udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- opiekę nad dzieckiem, w tym formy opieki pozarodzinnej, jak świetlice, kluby, rozwijanie form rodzinnej opieki zastępczej;
- pomoc rodzinom zagrożonym dysfunkcjami.

Strategia jest zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, a szczególnie z :

1. Zasadą pomocniczości – struktury wyższe (władza) nie powinny wyręczać struktur niższych, czyli osób i rodzin, grup i społeczności lokalnych w tym, z czym mogą sobie poradzić we własnym zakresie. Władza ma pobudzać oddolne inicjatywy społeczne i obywatelskie, wspomagać je i wspierać, pozwalać mieszkańcom na świadome działania.
2. Zasadą partycypacji społecznej i współodpowiedzialności – włączenie obywateli w rozwiązywanie lokalnych problemów, zaspakajaniu istniejących potrzeb. Bardzo istotny staje się rozwój samopomocy, która polega na wyzwalaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych. Zadaniem sił zewnętrznych winno być wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi społecznemu.

Przedsięwzięcia podejmowane w strategii będą prowadzone w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów działających na scenie publicznej (zasoby ludzkie i instytucjonalne):

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- nieformalnych, czyli bliższa i dalsza rodzina, sąsiedzi, przyjaciele;
- instytucji publicznych rządowych i samorządowych;
- organizacji pozarządowych;
- biznesu.

Działania będą prowadzone na trzech poziomach:

I. profilaktyki – to działanie priorytetowe;

II. pomocy doraźnej – świadczenie natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych;

III. długofalowych programów naprawczych – rozwiązanie bądź ograniczenie skali lokalnych problemów społecznych.

Działania będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Grupy najbardziej zagrożone zjawiskiem wykluczenia (na podstawie oceny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie) w gminie Baruchowo to:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujących się poza rodziną;
- osoby długotrwale bezrobotne;
- osoby samotnie wychowujące dzieci;
- ofiary patologii życia rodzinnego;
- osoby o niskim poziomie wykształcenia;
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych;
- przewlekle chorzy i osoby niepełnosprawne, chorzy psychicznie;
- starsze osoby samotne;
- osoby opuszczające zakłady karne;

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- rodziny wielodzietne.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna rozumiana jako wszechstronne, profesjonalne działania pomocowe, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności. Celem podejmowanych działań będzie nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji rodzin, ale także usuwanie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu. Działania z zakresu pomocy społecznej będą polegały na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy żyją w warunkach uwłaczających egzystencji godnej człowieka.

Na pojęcie „egzystencji godnej człowieka” składa się pięć podstawowych składników:

1. egzystencja w sensie fizycznym to dostęp do dóbr i usług niezbędnych dla zdrowia jednostki oraz zdrowia osób pozostających na jej utrzymaniu, zapewnienie odpowiednich warunków życia (żywność, odzież, mieszkanie, bezpieczeństwo fizyczne);
2. egzystencja w sensie ekonomicznym to posiadanie wystarczających środków materialnych;
3. egzystencja w sensie emocjonalnym to poczucie szczęścia i dobrobytu w stopniu pozwalającym na uwolnienie jednostki z destrukcyjnych stanów emocjonalnych, które są przeszkodą w normalnym codziennym życiu i stwarzają zagrożenie dla zdrowia.
4. egzystencja w sensie politycznym to posiadanie wystarczających możliwości i bezpieczeństwa politycznego, by zapewnić sobie i swoim bliskim szanse egzystencji w sensie fizycznym, ekonomicznym, emocjonalnym i społecznym.
5. egzystencja w sensie społecznym to posiadanie zakresu umiejętności społecznych potrzebnych do tworzenia stałych, harmonijnych i korzystnych interakcji z innymi osobami, unikanie naruszania praw innych ludzi, wnoszenie własnego wkładu w ciągłe stabilizowanie i podtrzymywanie ładu społecznego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Charakterystyka badanej grupy

W ramach procesu uspołecznienia procesu diagnozowania sytuacji społecznej w Gminie Baruchowo, przeprowadzono ankiety wśród 127 mieszkańców gminy (wzór ankiety został załączony do Strategii). Głównym celem badania ankietowego była identyfikacja problemów społecznych na terenie gminy Baruchowo. Badanie zostało zrealizowane na potrzeby opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych. Strategia ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych w celu poprawy tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie lokalnej społeczności, które są oceniane negatywnie.

W badaniu ankietowym wzięły udział osoby w wieku od 19 do 83 roku życia. Kobiety stanowiły 80 % badanych, natomiast mężczyźni 20 %. Wśród ankietowanych przeważały osoby z wykształceniem średnim – 36% ogółu badanych, zawodowym – 32 %, niepełnym podstawowym i podstawowym 24 %, wyższym 8 %. Osoby pracujące zawodowo stanowiły 41% ogółu badanych, osoby bierne zawodowo – 22%, osoby bezrobotne – 37%. Osoby zamężne/żonate stanowiły 75% ogółu ankietowanych, osoby rozwiedzione – 5%, osoby owdowiałe – 5%, osoby niezamężne – 15%. Wśród ankietowanych przeważały osoby wychowujące od 2 do 4 dzieci – stanowiły grupę 59% badanych, osoby wychowujące 1 dziecko – 21%, osoby bezdzietne – 14%, osoby wychowujące więcej niż 4 dzieci – 6%. Osoby wychowujące samotnie dzieci stanowiły 14% ogółu ankietowanych.

Wyniki badań zostały przedstawione w niniejszym rozdziale strategii, poświęconym diagnozowaniu potrzeb i problemów społecznych, jakich doświadczają mieszkańcy gminy Baruchowo.

2. System pomocy społecznej w gminie

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Baruchowo odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy społecznej. Do jego obowiązków należy:

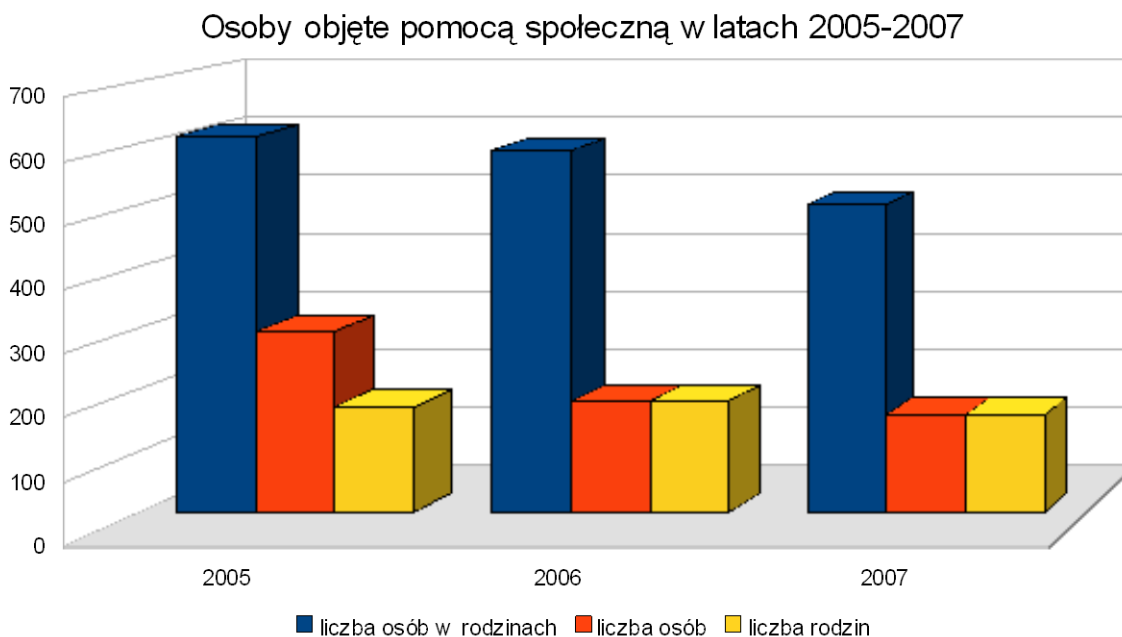
- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie.

Spośród 3.619 mieszkańców gminy, 502 osoby (13,87% ogółu mieszkańców) skorzystały z systemu pomocy społecznej w roku 2007. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie.

Wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, na wspomaganie osób i rodzin w latach 2005-2007, zwiększała się z roku na rok. Taki stan rzeczy był efektem wzrostu ilości środków finansowych otrzymywanych na realizację zadań zleconych, wśród których dominującą pozycję stanowiły świadczenia rodzinne.

Ogółem wielkość wydatków na świadczenia pomocy społecznej w kolejnych latach wyniosła: w roku 2005 – 854.384,00 zł (w tym 623.818,00 zł na świadczenia rodzinne), w roku 2006 – 1.486.348,00 zł (w tym 939.456,00 zł na świadczenia rodzinne), a w 2007 roku – 1.385.725,00 zł (w tym 1.076.054,00 zł na świadczenia rodzinne).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

W analizowanym okresie beneficjenci systemu pomocy społecznej korzystali również ze świadczeń rzeczowych w formie dożywiania (w 2005 roku z posiłków korzystało 98 uczniów, na co w ramach zadań zleconych wydatkowano 11.449,00 zł), porad udzielanych przez pracowników ośrodka, opieki psychologicznej i schronienia. W omawianym okresie odnotowano spadek liczby osób korzystających z finansowanych i rzeczowych form pomocy. Większy zakres w 2007 roku -w porównaniu z latami poprzednimi - miała praca socjalna, udzielanie porad i opieka psychologiczna.

Tabela nr 1 Typ realizowanych świadczeń w latach 2005-2007

Typy świadczeń	2005		2006		2007	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	613	295	590	181	502	160
Rzeczowe	336	95	257	80	456	133
Udzielenie porad	270	87	227	73	232	66
Opieka psychologiczna	28	9	42	10	59	14
Praca socjalna	189		234	67	403	142
Udzielanie schronienia	-	-	1	1	-	-

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie.

3. Kwestia bezrobocia

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Przedłużający się okres bezrobocia powoduje znaczne pogorszenie kondycji ekonomicznej rodziny i obniżenie poziomu zaspokajania jej potrzeb. Prowadzi to do jej ubóstwa i stopniowo wyklucza rodzinę z normalnego życia społecznego. Brak środków materialnych wpływa negatywnie na funkcjonowanie rodziny i wypełnianie przez nią podstawowych zadań. Grozi to kryzysem rodziny i pojawieniem się wielu problemów społecznych, np. narkomanii, alkoholizmu, przemocy, przestępczości. Każdy przypadek bezrobocia rodzi z całą pewnością stres związany z niepewnością. Bezrobocie marginalizuje ludzi, sprzyja szerzeniu alkoholizmu, agresywnych zachowań i przestępczości.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Gminy Baruchowo wynosiła 396, w tym 220 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest spadek liczby osób bezrobotnych, z niewielkim zwiększeniem w 2007 r.

Tabela nr 2 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Baruchowo w latach 2003-2007

Lata	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba bezrobotnych	460	457	444	383	396

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku, 55,5% osób bezrobotnych z terenu Gminy Baruchowo stanowiły kobiety. Analizując liczbę bezrobotnych mężczyzn i kobiet w latach 2006-2007 można zauważyć, iż obecnie bezrobocie kobiet w gminie Baruchowo jest większe niż mężczyzn.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Tabela nr 3 Liczba osób bezrobotnych według płci w latach 2004 - 2007.

Rok	2004	2005	2006	2007
Kobiety	220	215	205	220
Mężczyźni	237	229	178	176

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

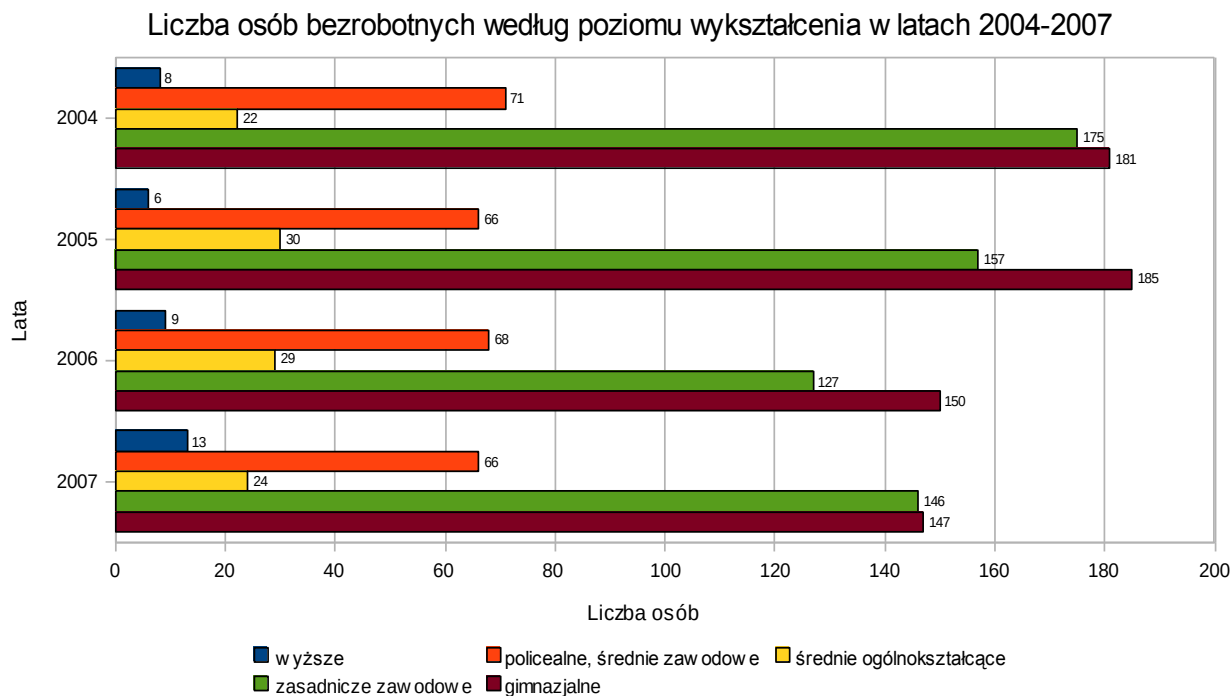
Charakterystyczną cechą bezrobocia mieszkańców Gminy Baruchowo jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób decyduje o zmniejszeniu ich szans na znalezienie zatrudnienia. Kolejną, równie liczną grupą są bezrobotni z wykształceniem zawodowym. Znacznie mniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby, które posiadają wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Jak wynika z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy, do roku 2005 wzrastała liczba osób bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym, w 2007 roku liczba tych osób nieznacznie zmniejszyła się.

Tabela nr 4 Liczba osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2004 - 2007.

Rok	2004	2005	2006	2007
Wyższe	8	6	9	13
Policealne, średnie zawodowe	71	66	68	66
Średnie ogólnokształcące	22	30	29	24
Zasadnicze zawodowe	175	157	127	146
Gimnazjalne i poniżej	181	185	150	147

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Tabela nr 5 Liczba osób bezrobotnych według wieku w latach 2004 - 2007.

Lata	2004	2005	2006	2007
Wiek				
18 - 24	114	103	92	94
25 - 34	174	159	127	125
35 - 44	81	86	80	91
45 - 54	77	81	63	64
55 - 59	10	13	18	19
60 - 64	1	2	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Analizując wiek osób bezrobotnych z terenu Gminy Baruchowo stwierdza się, iż największą grupę tworzą osoby mieszczące się w przedziale wiekowym od 18 do 34 roku życia. Pomimo, że liczba ta od 2004 roku maleje, to jednak wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie w stosunku do ogólnej liczby

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

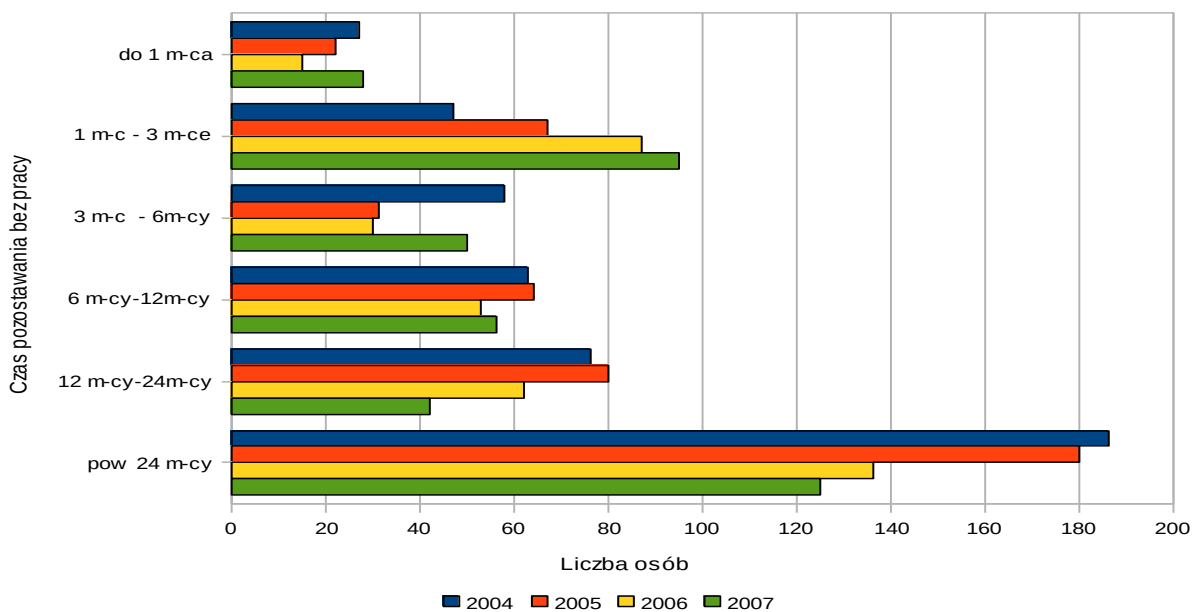
bezrobotnych. W ciągu ostatnich czterech lat wzrost liczby osób bezrobotnych jest widoczny w grupie wiekowej 55-59 lat (choć jest to grupa niewielka w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych).

Tabela nr 6 Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2004-2007

Okres	2004	2005	2006	2007
do 1 m-ca	27	22	15	28
1 m-c - 3 m-ce	47	67	87	95
3 m-c - 6m-cy	58	31	30	50
6 m-cy-12m-cy	63	64	53	56
12 m-cy-24m-cy	76	80	62	42
pow. 24 m-cy	186	180	136	125

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2004-2007

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

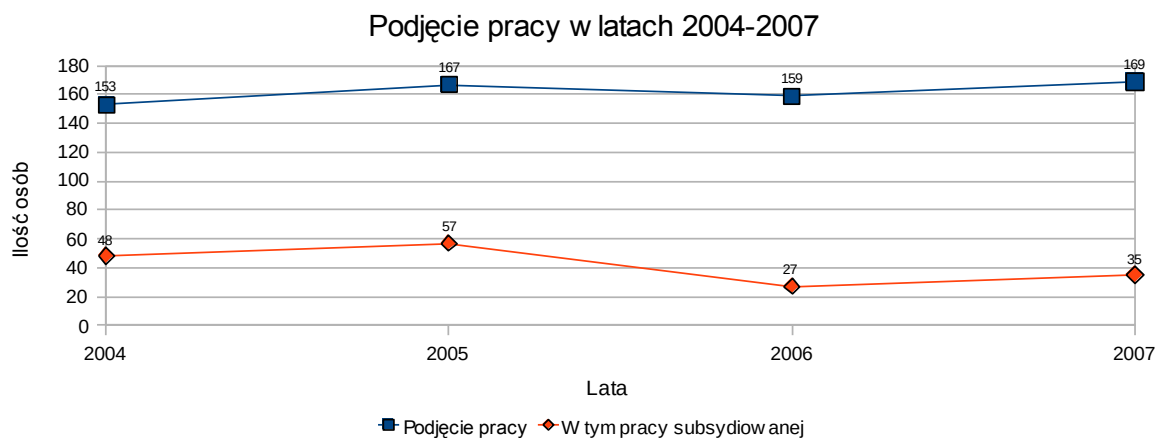
Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Okres pozostawania bez pracy jest jednym z wielu czynników, który w istotny sposób zmniejsza szanse bezrobotnego na powrót do pracy. Biorąc pod uwagę pozostawanie bez pracy przez osoby bezrobotne stwierdza się, że na terenie Gminy Baruchowo wciąż jest wysoki udział długotrwałych bezrobotnych, pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 24 miesięcy. Długie pozostawanie bez pracy powoduje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania destruktcyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Stąd tak ważne w przypadku osób długotrwale bezrobotnych są: poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej.

Tabela nr 7 Podjęcie pracy w latach 2004 - 2007

Lata	2004	2005	2006	2007
Podjęcie pracy	153	167	159	169
W tym pracy subsydiowanej	48	57	27	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Z danych Urzędu Pracy wynika, iż w Gminie Baruchowo od 2004r. zwiększa się liczba osób podejmujących pracę. W stosunku do 2005 roku zmniejszyła się liczba osób zatrudnionych w ramach prac subsydiowanych, w roku 2005 zatrudnionych było 57 osób, natomiast w 2006 roku tylko 27 osób.

Skala bezrobocia na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W strukturze świadczeń wynikających z zadań zleconych gminie wciąż największy udział procentowy biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia miały podobnie jak w 2004 i 2005 roku zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia. W 2006 roku korzystały z nich 64 osoby, czyli 42,95% wszystkich świadczeniobiorców. Pod względem wartościowym wypłaty z tytułu zasiłków okresowych przyznanych z powodu braku możliwości zatrudnienia stanowiły 38,31% wszystkich świadczeń, stanowiły one największą część środków. Wysoki odsetek bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb.

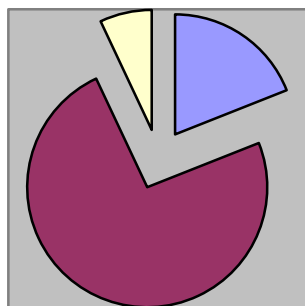
Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu są ograniczone, wielkiego znaczenia nabiera praca socjalna. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie w tej materii ma na celu przywrócenie wiary we własne możliwości, warunkujące normalne funkcjonowanie w zmieniającej się rzeczywistości. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Bezrobocie w ocenie mieszkańców gminy

Na pytanie, czy uważa Pan/Pani, że na terenie gminy jest możliwość znalezienia i podjęcia zatrudnienia większość ankietowanych osób stwierdziło, że istnieje niewielka możliwość, spora grupa nie widzi takiej możliwości, a tylko niewielki procent osób uważa, że jest duża możliwość zatrudnienia.

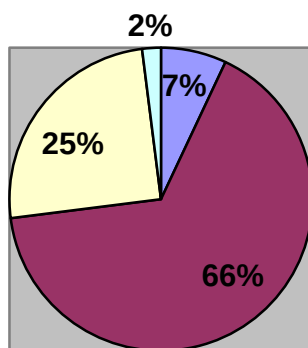
Opinia ankietowanych odnośnie możliwości zatrudnienia na terenie Gminy Baruchowo

- Nie ma możliwości zatrudnienia
- Jest niewielka możliwość zatrudnienia
- Jest duża możliwość zatrudnienia

Jednocześnie ponad połowa ankietowanych osób ocenia pracowitość, zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy jako przeciętną, a nawet złą. Tylko jedna trzecia ankietowanych wydaje opinię pozytywną.

Ocena pracowitości, zaradności i przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Baruchowo

- Zła ocena
- Przeciętna ocena
- dobra ocena
- Bardzo dobra ocena

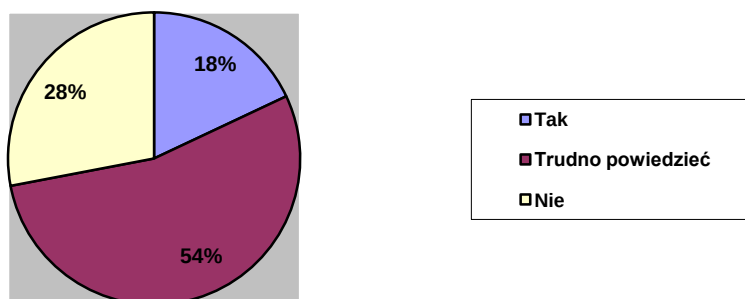
Mieszkańcy Gminy Baruchowo w większości nie mają pojęcia, czy mogliby utrzymywać się z turystyki, jaką to możliwość daje położenie gminy na terenie części Gostynińsko-Włocławskiego Parku

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Krajobrazowego. Ten sposób wyjścia z bezrobocia nie jest brany przez nich pod uwagę. Natomiast 56% badanych deklaruje, że w rodzinie podejmowana jest dodatkowa praca, co może świadczyć o tzw. „pracy w szarej strefie”, co w znacznym stopniu zniekształcającą obraz bezrobocia i aktywizacji zawodowej na terenie gminy.

Czy uważa Pan/i, że mieszkańcy gminy mogliby utrzymywać się z turystyki?

4. Kwestia ubóstwa

Skala ubóstwa na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie

Ubóstwo zazwyczaj nie występuje samo jako samoistny problem społeczny, ale towarzyszy innym problemom takim, jak bezrobocie, alkoholizm, niezaradność życiowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezdomność, niepełnosprawność, przewlekła choroba. Szczególnie zagrożone ubóstwem są rodziny wielodzietne, osoby starsze oraz osoby z niskim wykształceniem. W Polsce system pomocy społecznej obejmuje wsparciem osoby ubogie tylko wówczas, gdy ubóstwo towarzyszy innym poważnym problemom społecznym. Jest to rozwiązanie odmienne niż w większości krajów UE, gdzie już sam fakt posiadania niskich dochodów uprawnia do pomocy finansowej ze środków publicznych. W Polsce próg interwencji socjalnej, czyli wysokość dochodu, która uprawnia do wsparcia w postaci zasiłku, określa ustawa o pomocy społecznej. Aktualnie dla gospodarstwa jednoosobowego próg

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

interwencji socjalnej wynosi 477 zł, a dla gospodarstwa wieloosobowego - 351 zł na każdą osobę w rodzinie.

Najczęściej powodem udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej w roku 2004, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, było ubóstwo. W roku 2005 pomoc z tytułu ubóstwa otrzymało 164 rodziny, co stanowiło 55,59% wszystkich objętych pomocą rodzin. W roku 2006 pomoc z tytułu ubóstwa otrzymało 91 rodzin, co stanowiło 61,07% wszystkich objętych pomocą rodzin. Główną przyczyną ubóstwa na terenie gminy jest bezrobocie. Drugim powodem przyznawania pomocy w latach 2004 - 2005 to bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niepełnosprawność.

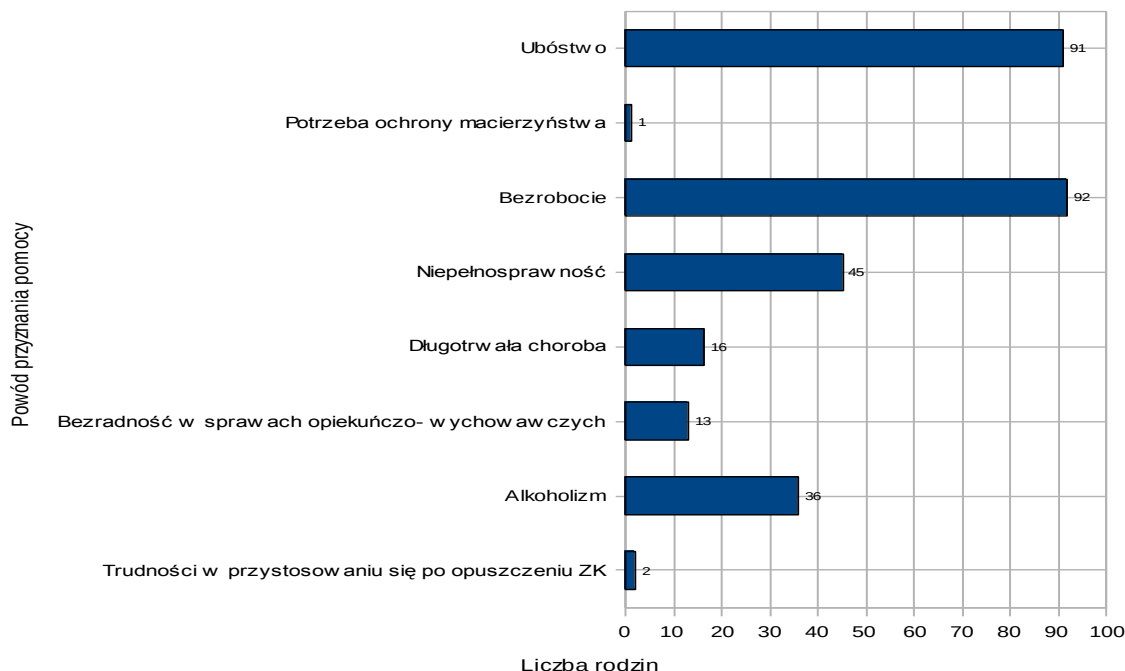
Tabela nr 8 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Baruchowo w 2006 roku.

Lp.	Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób
1.	Ubóstwo	91	333
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	2
3.	Bezrobocie	92	329
4.	Niepełnosprawność	45	130
5.	Długotrwała choroba	16	53
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	13	81
7.	Alkoholizm	36	132
8.	Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu ZK	2	6

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Baruchowie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Baruchowo w 2006 roku

Przeciętna rodzina korzystająca z pomocy społecznej w Gminie jest rodziną czteroosobową. Świadczenia, które otrzymuje, przyznawane są z tytułu bezrobocia i związanego z nim ubóstwa w formie zasiłku okresowego i w naturze. Dodatkową, a czasami zastępczą formą pomocy, jest przekazywanie żywności, którą Gmina otrzymuje z PKPS oraz Caritas. W roku 2007 w Gminie Baruchowo z tej formy pomocy skorzystały 93 rodziny (349 osób), a łączna wartość rozdysponowanych artykułów żywnościowych wynosiła 14.378 zł.

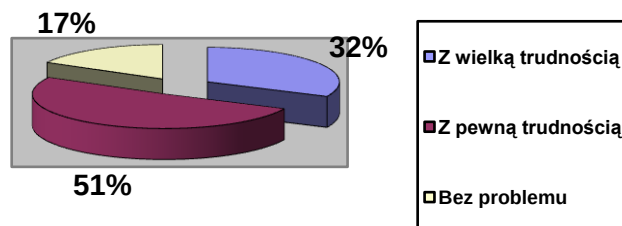
Ubóstwo w opinii mieszkańców

Połowa ankietowanych mieszkańców gminy przy swym obecnym dochodzie ma trudności z utrzymaniem się, jedna trzecia ankietowanych wręcz z wielką trudnością wiąże koniec z końcem. Tylko nieliczna grupa bez problemu radzi sobie z wydatkami związanymi z utrzymaniem domu. Większość stwierdziła, że w ostatnich latach sytuacja dochodowa ich gospodarstwa domowego nie uległa zmianie lub pogorszyła się.

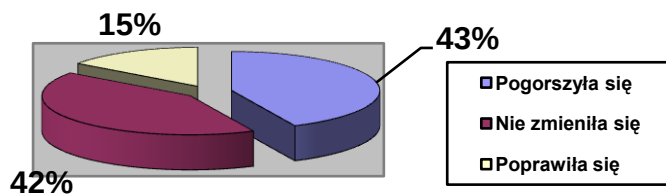
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Czy przy obecnym Pana/i dochodzie gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem?

Jakim zmianom uległa sytuacja dochodowa Pana/i gospodarstwa domowego w ostatnich latach?

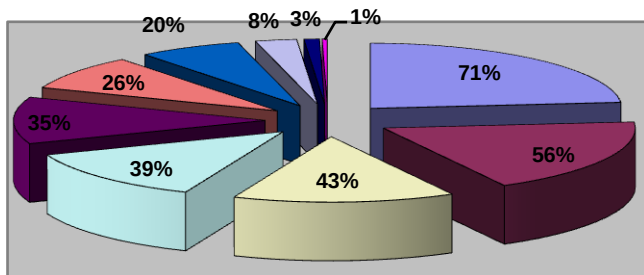

Prawie wszyscy ankietowani dla zaspokojenia bieżących potrzeb ograniczają swoje potrzeby, a w większości rodzin podejmowana jest dodatkowa praca.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Jakie działania podejmuje Pan/i rodzina dla zaspokojenia bieżących potrzeb?

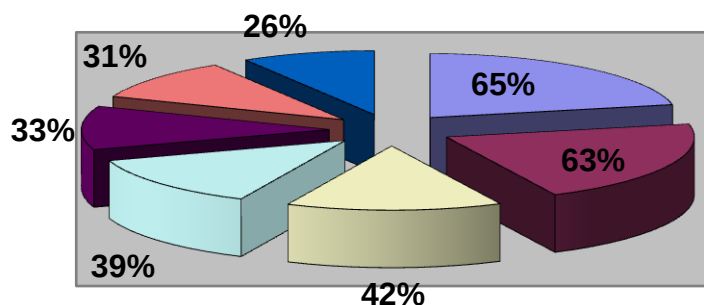

- ☐ Ogranicza bieżące potrzeby
- ☐ Członek rodziny podejmuje dodatkową pracę
- ☐ Zaciąga pożyczki
- ☐ Wykorzystuje zgromadzone oszczędności
- ☐ Korzysta z pomocy opieki społecznej
- ☐ Starcza nam na bieżące potrzeby
- ☐ Korzysta z pomocy krewnych
- ☐ Nie podejmuje żadnych działań
- ☐ Wyzbywa się posiadanego majątku
- ☐ Korzysta z pomocy Kościoła

Według badanych najbardziej zagrożone ubóstwem są osoby dotknięte problemem uzależnienia oraz osoby bezrobotne. Prawie połowa badanych mieszkańców wskazuje też na niskie dochody jako czynnik sprzyjający ubóstwu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

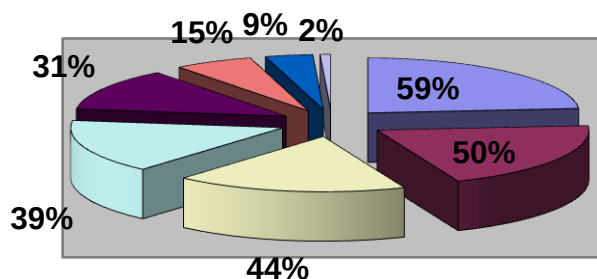
Środowiska zagrożone ubóstwem

- Osoby dotknięte problemem uzależnienia
- Osoby bezrobotne
- Osoby uzyskujące niskie dochody
- Rodziny wielodzietne
- Osoby chore
- Osoby samotnie wychowujące dzieci
- Osoby starsze i samotne

Według ankietowanych osób, głównym powodem ubóstwa w rodzinach jest brak pracy, następnie alkoholizm, w dalszej kolejności niskie zarobki i niezaradność życiowa rodzin, ale także lenistwo.

Przyczyny popadania w ubóstwo

- Brak pracy
- Alkoholizm
- Niskie zarobki
- Niezaradność życiowa
- Lenistwo
- Przewlekła choroba
- Wielodzietność
- Dziedziczenie ubóstwa

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

5. Kwestia uzależnień

Uzależnienie od alkoholu, czyli alkoholizm, jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Nadużywaniu alkoholu powoduje konsekwencje natury zdrowotnej i społecznej. W wielu rodzinach występuje zjawisko dziedziczenia alkoholizmu, gdzie z problemem alkoholowym boryka się trzecie, a nawet czwarte pokolenie. Z problemem alkoholowym w rodzinach często wiążą się schorzenia psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne, przemoc i ubóstwo. Nadużywanie alkoholu poważnie zmniejsza szanse na osiągnięcie kariery zawodowej oraz prowadzi do bezrobocia jednostki. Dzieci osób uzależnionych dotkliwie odczuwają sytuację swoich rodzin, atmosferę ciągłego lęku i napięcia, co niewątpliwie negatywnie wpływa na ich rozwój psychofizyczny.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy opierać się na danych szacunkowych ustalonych dla populacji, m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z drugiej na danych przedstawianych przez poszczególne instytucje podejmujące kwestie uzależnień w swej działalności statutowej.

Tabela nr 9 Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych					
		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tyś. mieszk.	W mieście 25 tyś. mieszk.	W gminie 10 tyś. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tyś.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w odczuciach społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na alkoholizm jako poważny problem społeczny. O skali problemu świadczy również liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie z powodu występującego w niej problemu alkoholowego.

Tabela nr 10 Rodziny korzystające z pomocy finansowej ośrodka z powodu alkoholizmu:

Rodzaj dysfunkcji	2005 rok		2006 rok		2007 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Alkoholizm	26	88	69	248	44	149

Źródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Aby wyeliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

W roku 2007 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozpatrzyła 16 wniosków dotyczących skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych, z tego 6 skierowano do sądu na leczenie. Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie Baruchowo w latach 2006 - 2007 wzrosła do 36.418 zł w porównaniu z

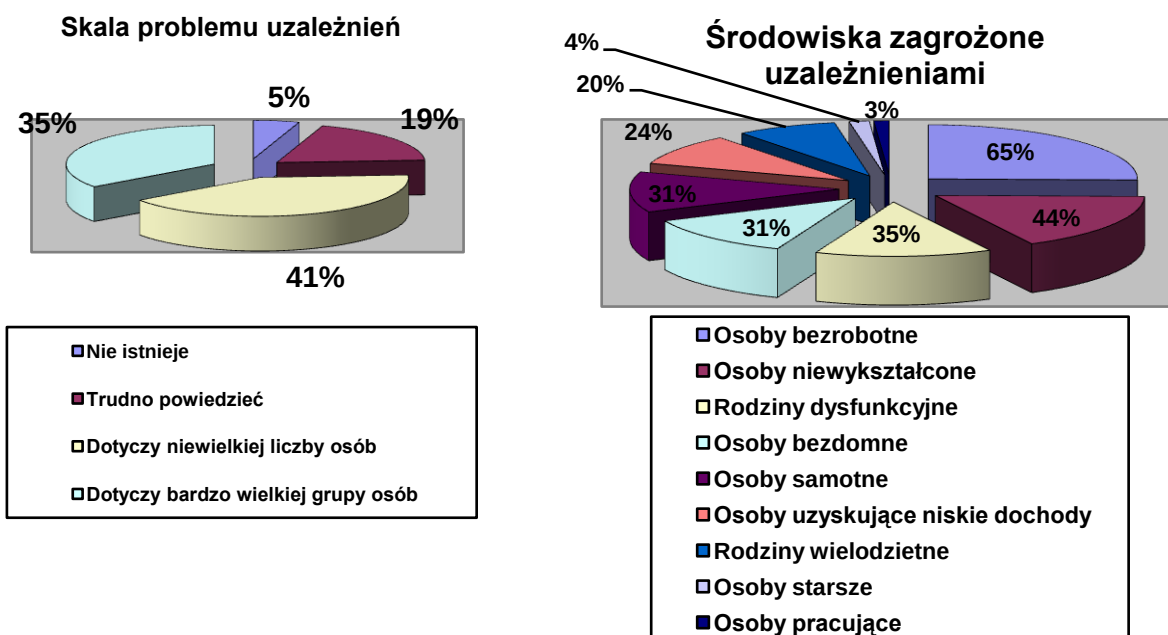
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

rokiem 2005, kiedy to wyniosła 35.967 zł.

Zadania ujęte do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ukierunkowane są na poprawę stanu zdrowia rodziny, przede wszystkim poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny, edukację rodziców, wspieranie stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych oraz szeroko rozumianą ochronę dzieci, młodzieży i rodzin przed zagrożeniami zewnętrznymi, przemocą i narkomanią.

Uzależnienia w ocenie mieszkańców

Duża grupa badanych mieszkańców gminy uznała, że problem uzależnień dotyczy niewielkiej grupy osób, jedna trzecia badanych stwierdziła, że problem uzależnień na terenie gminy istnieje i osiąga duże rozmiary, tylko 5% ankietowanych było zdania, że nie ma na terenie gminy problemu uzależnień. Jako środowiska najbardziej zagrożone uzależnieniami najczęściej wymieniano: osoby bezrobotne (tak uważała ponad połowa badanych), osoby niewykształcone oraz rodziny dysfunkcyjne. W ten sposób jawi się obraz osoby uzależnionej – jest to osoba pozostająca bez pracy, niewykształcona, pochodząca lub tworząca rodzinę dysfunkcyjną.

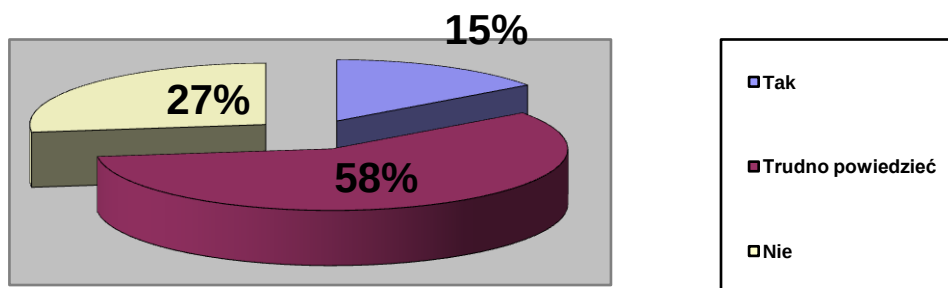

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Jeśli chodzi o ofertę pomocy osobom uzależnionym, ponad połowa badanych nie miała zdania na ten temat, prawie jedna trzecia ankietowanych osób wyraziła negatywną opinię. Nieliczni byli odmiennego zdania.

Czy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca?

6. Kwestia niepełnosprawności

W myśl ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 17 sierpnia 1997r (Dz. U. Nr 123, poz 776), niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Osoby niepełnosprawne stanowią w Polsce bardzo liczną społeczność, która liczy już około 4,5 mln. osób (ponad 14% ogółu ludności), a prognoza GUS przewiduje, że w 2010 r. liczba ta wzrośnie do 6 mln.

W roku 2002 w gminie Baruchowo zamieszkiwało 648 osób niepełnosprawnych (tym 322 kobiet i 326 mężczyzn). Grupa osób niepełnosprawnych była silnie zróżnicowana nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania.

Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od urodzenia najmłodszych lat do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie szkół w odpowiednią, przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych bazę lokalową oraz kadrową. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Tabela nr 11 Osoby niepełnosprawne w Gminie Baruchowo

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Osoby niepełnosprawne					
				Prawnie			Biologicznie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	648	326	322	533	283	250	115	43	72

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z roku 2002.

W skali całego kraju zdecydowana większość niepełnosprawnych osób, tj. 84%, utrzymuje się głównie ze źródeł pozazarobkowych, tj. świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków.

Tabela nr 12 Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby

Rodzaj dysfunkcji	2005 rok		2006 rok		2007 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Niepełnosprawność	44	152	65	200	74	215
Długotrwała choroba	28	94	23	64	21	76

Źródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Gmina Baruchowo wychodząc naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych utworzyła w roku 2004 ośrodek wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, który funkcjonuje pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnem. Jest on ogniwem oparcia społecznego dla osób, które z powodu przewlekłej psychicznej choroby, głębszej niepełnosprawności intelektualnej lub lekkiego upośledzenia umysłowego sprzężonego z innymi zaburzeniami, zwłaszcza neurologicznymi, mają poważne trudności w życiu codziennym i wymagają pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Z tej formy pomocy obecnie korzysta 20 osób (jest to liczba miejsc statutowych). Są to osoby zarówno w wieku produkcyjnym, jak i poprodukcyjnym, z przeważającym wykształceniem podstawowym.

Tabela nr 13 Liczba osób niepełnosprawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Czarnem

	2005 rok	2006 rok	2007 rok
Liczba miejsc statutowych	20	20	20
Liczba miejsc rzeczywistych	20	20	20
Liczba osób, które odeszły	1	2	1
Liczba osób przyjętych	5	2	1
Liczba osób oczekujących	0	5	2

Źródło: Dane Środowiskowego Domu Samopomocy w Czarnem

7. Ludzie starsi

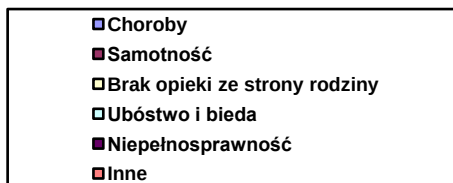
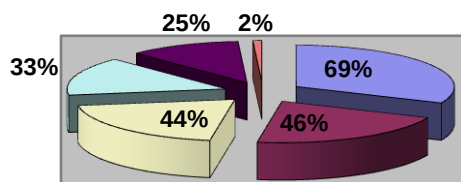
Społeczeństwo powinno zwracać większą uwagę na problemy ludzi starszych. W Polsce prawie wcale nie dostrzega się problemów przemocy, zwłaszcza wobec ludzi starszych. Nie wszyscy ludzie starsi są niedołążni i nie wszyscy wymagają usług opiekuńczych oraz stałej pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Nieraz wystarczy życzliwość i pomoc sąsiedzka. w codziennych sprawach, takich jak przyniesienie zakupów czy naprawienie drobnej usterki w domu. Osoby starsze poczułyby, że nie są całkiem obojętne światu, czułyby się bardziej zauważane i cenione.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

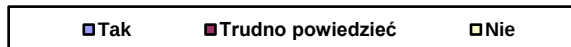
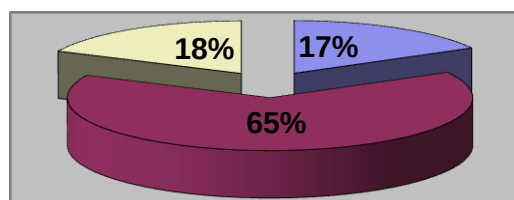
Zdaniem ankietowanych najczęstsze problemy dotyczące osoby starsze to: choroby, samotność i brak opieki ze strony rodziny. Większość nie miała zdania, co do tego czy oferta pomocy osobom starszym jest wystarczająca. Tyle samo osób wyraziło pozytywną, jak i negatywną opinię.

Osoby, które uznały, że oferta pomocy osobom starszym jest niewystarczająca, zwróciły uwagę, że brakuje głównie usług opiekuńczych, w następnej kolejności dostępu do placówek leczniczych i możliwości spotkań we własnym gronie.

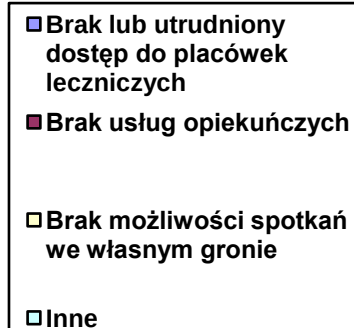
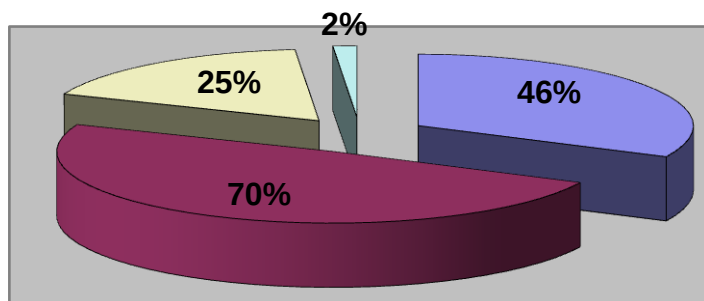
Problemy społeczne dotyczące osób starszych

Czy oferta pomocy skierowana do osób starszych jest wystarczająca?

Braki w ofercie pomocowej dla osób starszych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Na problem braku usług opiekuńczych i oferty zajęć dla osób starszych zwrócili również uwagę przedstawiciele tej grupy społecznej biorący udział w opracowywaniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Na terenie gminy funkcjonuje powstały niedawno Klub Seniora mieszczący się przy Świetlicy Wiejskiej w Czarnem. Skupia on 25 osób z miejscowości sąsiadujących z siedzibą Klubu. Osoby starsze z terenu gminy, zamieszkujące wsie położone w znacznej odległości nie mają możliwości uczestnictwa w organizowanych w Klubie zajęciach. Poprzez brak kontaktów społecznych czują się wykluczeni z życia lokalnej społeczności.

8. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składa się struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne, zdrowotne oraz stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura społeczna. Często struktura ta ulega zaburzeniu równowagi systemu rodziny, co doprowadza do bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny podopiecznych Ośrodka odznaczają się często zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole, w takiej sytuacji rodzice nie pomagają lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo -wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych.

Identyfikacja problemu przez gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Baruchowo z problemem bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych w 2005 roku borykało się 4 rodzin, w roku 2006 – 20 rodzin, a w roku 2007 tych rodzin było 16. Rodziny te korzystają z pomocy GOPS systematycznie, a pomoc nie ogranicza się tylko do jednej formy, ale na ogół obejmuje zarówno pomoc finansową w formie zasiłku okresowego, zasiłku celowego i dożywiania dzieci w szkole.

Tabela nr 14 Liczba osób objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych

Rodzaj dysfunkcji	2005 rok		2006 rok		2007 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezradność w sprawach opiekuńczych i wychowawczych	4	23	20	101	16	79
W tym: rodziny niepełne	2	8	5	15	6	18
W tym: rodziny wielodzietne	2	15	10	71	10	71

Źródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Dysfunkcjonalność rodzin w ocenie badanych

Aż 51% ankietowanych osób zna rodziny z terenu gminy, w których rodzice nie poświęcają dzieciom czasu, 46% ankietowanych zna rodziny, w których dzieci są zaniedbane (brudne, nieodpowiednio ubrane), 28% osób zna rodziny, w których dzieci są niedożywione, 24%

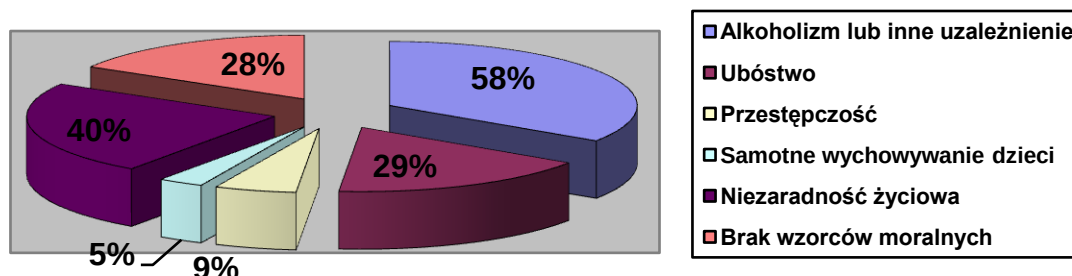

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

ankietowanych wie o biciu dzieci przez rodziców. Nikt z ankietowanych nie zna rodzin z terenu gminy, w których dzieci są molestowane seksualnie.

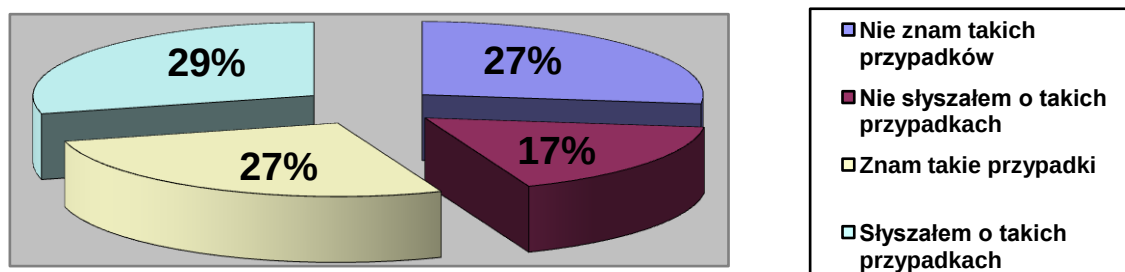
Według badanych głównym podłożem dysfunkcji rodzin są uzależnienia rodziców (alkoholizm) i niezaradność życiowa, w dalszej kolejności ubóstwo i brak wzorców moralnych.

Przyczyny dysfunkcji rodzin

Wśród ankietowanych ponad połowa zna lub słyszała o przypadkach przemocy domowej.

Czy w rodzinach istnieje zjawisko przemocy domowej?

Identyfikacja problemu przez szkołę

Określając problemy uczniów wychowawcy Szkoły Podstawowej w Baruchowie i Gimnazjum w Baruchowie wskazali w pierwszej kolejności na nikotynizm – 8% uczniów, alkoholizowanie się – 7% uczniów, następnie na zaniedbanie przez dom (dotyczy 7% uczniów), agresję i przemoc – 1% uczniów.

Obydwie placówki oferują swym wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno-sportowe, w tym wyjazdy na basen, artystyczne, teatralne itp.), a

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze i korekcyjno – kompensacyjne.

Obecni przy opracowywaniu strategii przedstawiciele grona nauczycielskiego oraz instytucji pomocowych zwrócili uwagę na konieczność prowadzenia różnorodnych form zajęć profilaktyczno-wychowawczych oraz podjęcia działań pedagogizujących rodziców mających na celu przekazanie umiejętności wychowawczych i wzorców osobowych. Podkreślono konieczność podejmowania inicjatyw prorodzinnych wzmacniających więzi w rodzinie. Jednocześnie zasygnalizowano potrzebę upowszechnienia aktywnych form spędzania czasu wolnego (działalność integracyjna, kulturalna, edukacyjna, ekologiczna, itp.)

9. Kwestia mieszkaniowa

Zjawisko bezdomności w gminie Baruchowo nie występuje. Z analiz GOPS wynika, że na przestrzeni lat 2005-2007 nie umieszczono żadnej osoby w schronisku dla bezdomnych. Jedna osoba otrzymała lokum na terenie gminy. Gmina dysponuje 21 mieszkaniami, które zajmowane są przez 25 rodzin. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie od 2005 r. do 2007 r. udzielił 10 zasiłków celowych z przeznaczeniem na remont mieszkania.

Tabela nr 15 Gospodarka mieszkaniowa w Gminie Baruchowo w latach 2005 – 2006

Zasoby mieszkaniowe	2005 rok		2006 rok	
	Mieszkania	Izby	Mieszkania	Izby
Ogółem	1023	3783	1027	3805
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	77,4 m ²		77,6 m ²	
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	21,8 m ²		21,8 m ²	
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	154		254	
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	12.016 zł		19.844 zł	

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Baruchowie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

10. Identyfikacja problemów społecznych przez gminę

Problemy zidentyfikowane w sferze pomocy społecznej:

- Uzależnienia

Chodzi przede wszystkim o uzależnienie od alkoholu. Oprócz rodzin z problemem alkoholowym, które są beneficjentami ośrodka pomocy społecznej, na terenie gminy jest dużo rodzin, w których problem ten nie jest oficjalnie zidentyfikowany (są to rodziny nie zgłaszające się o żadną formę pomocy). Problem alkoholizmu jest nierozdzielnie związany z wzorcami przekazywanymi w rodzinie (wzorce rozwiązywania problemów, wzorce picia), dotyczy osób o każdym statusie społecznym, jednak większość z nich to osoby z niskim wykształceniem, bezrobotne, pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych i same tworzące rodziny dysfunkcyjne.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dwa razy w miesiącu, w Urzędzie Gminy, osoby uzależnione mogą spotkać się indywidualnie z terapeutą z Przychodni Terapii i Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia we Włocławku. Jednak nie jest to wystarczająca forma pomocy.

- Nieporadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Jest kolejnym poważnym problemem zidentyfikowanym przez ośrodek pomocy społecznej. Jej źródło znów tkwi we wzorcach przekazywanych w rodzinie. Przede wszystkim pojawia się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, w rodzinach niezaradnych życiowo, mających kłopoty ze znalezieniem pracy, a co za tym idzie ubogich. W rodzinach tych brak jest właściwych wzorców wychowawczych. Potrzeby dzieci w tych rodzinach nie są brane pod uwagę lub też nie są odpowiednio zaspakajane. Często dochodzi do aktów przemocy wobec słabszych członków rodziny (głównie dzieci ale też kobiet).

- Bezrobocie

Mimo, iż w ostatnich latach liczba osób pozostających bez pracy zmniejszyła się, nadal brak pracy pozostaje problemem wielu osób. W większości przypadków problem ten dotyczy kobiet, gdzie bezrobocie często jest wymuszone koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem. Rodziny radzą sobie podejmując prace dorywcze, sezonowe oraz innego rodzaju zajęcia, które jednak są pracami bez zarejestrowania. Skutek jest taki, że nie ubywa osób korzystających z pomocy finansowej ośrodka pomocy społecznej. Jest to niekorzystne

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

również dla samych zainteresowanych, gdyż są pozbawieni praw wynikających ze stosunku pracy, jak również w przyszłości pozbawieni zostaną świadczeń emerytalno-rentowych. Jednocześnie niewielu mieszkańców gminy jest na tyle przedsiębiorczych, by założyć własną firmę i prowadzić własną działalność. Rodziny nie wykorzystują potencjału, jaki daje zamieszkiwanie w gminie turystycznej, której atutem jest zdrowe środowisko (60% ankietowanych mieszkańców gminy uważa, że mieszka w zdrowym środowisku).

Występowanie w rodzinach wyżej wymienionych problemów (alkoholizm, brak pracy, niezaradność życiowa) powoduje, że duża liczba rodzin żyje poniżej minimum socjalnego i aby zmienić tę sytuację należy podjąć kompleksowe działania zmierzające do zmiany postaw i zaszczepienia właściwych wzorców oraz działania stymulujące rozwój własnej przedsiębiorczości mieszkańców gminy.

Problemy zidentyfikowane w sferze oświaty i edukacji:

Na terenie gminy brakuje edukacji przedszkolnej zapewniającej dzieciom wiejskim równy start z dziećmi zamieszkującymi miasta. Problemem jest także bardzo skromna oferta zajęć szkolnych skierowanych do dzieci wybitnie zdolnych i dzieci, które gorzej radzą sobie z nauką, co wynika ze zbyt niskich funduszy, którymi dysponują placówki oświatowe. W konsekwencji szkoły nie dają wymienionym dzieciom maksymalnych możliwości rozwoju.

Problemy zidentyfikowane w sferze aktywizacji wsi

Jak wynika z opinii mieszkańców gminy i ze stanu faktycznego – problemem osób starszych na terenie gminy jest brak usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych. Osoby starsze to osoby w większości przypadków samotne. Pogarszająca się sprawność powoduje, że mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem. Brak usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych świadczonych w miejscu ich zamieszkania powoduje, że jakość ich życia ulega znacznemu obniżeniu. Powoduje również, że zbyt szybko stają się kandydatami do domów pomocy społecznej, mimo, iż z pomocą mogliby znacznie dłużej funkcjonować we własnym środowisku.

Osoby starsze ze względu na podeszły wiek, choroby i związaną z tym małą mobilność, są często pomijane w życiu lokalnej społeczności. Skierowana do nich oferta jest zbyt uboga (tylko jeden Klub Seniora). Jest to grupa w dużym stopniu narażona na marginalizację społeczną.

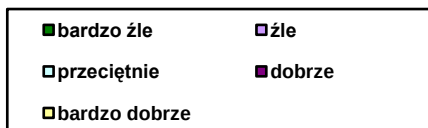
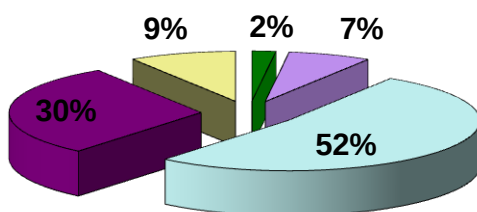
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

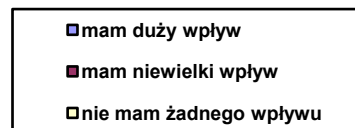
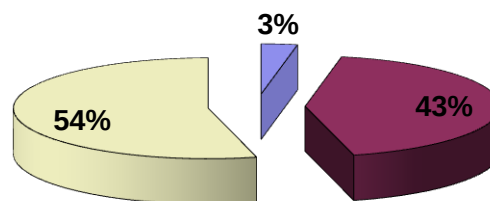

Kolejnym problemem dotyczącym wszystkich mieszkańców gminy jest ich zbyt małe zaangażowanie w działania społeczne, w sprawy gminy, brak aktywności. Może to być efektem z jednej strony intensywnej działalności lokalnych władz samorządowych, którą mieszkańcy ogólnie oceniają pozytywnie, z drugiej zaś – poczucia, że nie mają żadnego wpływu na sprawy lokalne gminy.

Jak Pan/i ocenia działalność lokalnych władz samorządowych?

Jak Pan/i ocenia swój wpływ na sprawy lokalne gminy?

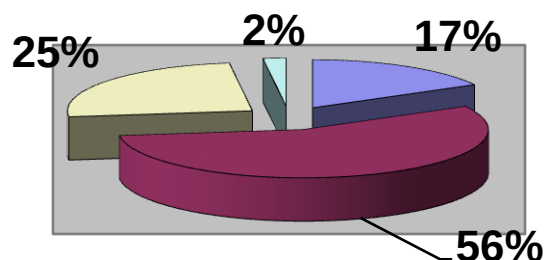

Mieszkańcom gminy brakuje miejsc, w których wspólnie mogą spędzać czas wolny, brakuje oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego integrujących lokalną społeczność, rozwijających kulturalnie, przyciągających turystów do korzystania z wypoczynku na terenie gminy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Czy uważa Pan/i , że na terenie gminy w sposób wystarczający organizowane są imprezy kulturalne i rozrywkowe, są miejsca, gdzie można spędzić czas wolny?

- ☐ Brak imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- ☐ Niewystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- ☐ Wystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- ☐ Nadmiar imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. Wizja rozwoju społecznego, cele priorytetowe i cele szczegółowe

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki i pomocy społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie Gminy. Zostały one ujęte w formie wizji, celów priorytetowych i celów szczegółowych.

Wizja rozwoju społecznego

- wzrost szans życiowych mieszkańców oraz poprawa poziomu i jakości życia (gmina przyjazna dla ludzi)
- coraz większa aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej (gmina tętniąca życiem)
- samorząd lokalny wspiera inicjatywy społeczne (gmina pomocna dla społeczności lokalnej)
- ekologia jako czynnik rozwoju rolnictwa specjalistycznego, turystyki i agroturystyki oraz ochrony zasobów przyrodniczych (czysta gmina, atrakcyjna dla inwestorów i turystów)

Cele priorytetowe

- I. Wzmocnienie rodziny: oświata i wychowanie dzieci i rodziców
- II. Łączymy pokolenia: opieka, aktywizacja i integracja seniorów
- III. Zwiększanie aspiracji edukacyjnych i możliwości kształcenia się
- IV. Promocja ekologii i zdrowego stylu życia
- V. Rozwój turystyki i sportu

Cele szczegółowe

I. Wzmocnienie rodziny: oświata i wychowanie dzieci i rodziców

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

1. Zacieśnienie/wzmocnienie więzi w rodzinie (np. wzrost liczby godzin i zajęć spędzanych wspólnie)
2. Pedagogizacja rodziców: umiejętności wychowawcze i wzorce osobowe
3. Upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego (działalność integracyjna, kulturalna, edukacyjna, ekologiczna, etc.)
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom (alkoholizm, narkomania, inne, np. Internet, gry komputerowe)
5. Edukacja proekologiczna

Cel szczegółowy I.1. Zacieśnienie/wzmocnienie więzi w rodzinie										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Organizowanie akcji „Dni Rodziny”	GOPS, szkoły, GOK, koła gospodyń wiejskich	PO KL, PPWOW budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Rozbudowa/wzmocnienie zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań(światlice socjoterapeutyczne, środowiskowe itp.)	szkoły, GOPS, GOK, koła gospodyń wiejskich, Środowiskowy Dom Samopomocy	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Inicjowanie/tworzenie/wdrażanie programów umożliwiających pogłębianie więzi rodzinnych w oparciu o tradycję, obyczajowość i historię własnej rodziny(np.	szkoły, klub seniora, GOK, świetlica środowiskowa	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

opracowywanie genealogii rodziny) w oparciu o wspólne rozmowy (np. debaty wielopokoleniowe, dyskusje po spektaklach filmowych, moi rodzice w mojej klasie)										
Cel szczegółowy I.2. Pedagogizacja rodziców: umiejętności wychowawcze i wzorce osobowe										
1. Utworzenie i prowadzenie w szkole podstawowej i gimnazjum punktu konsultacyjnego w celu wspierania rodziców i dzieci w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	GOPS, szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna, koła gospodyń wiejskich	PPWOW, PO KL, budżet gminy, fundusze zew.		X	X	X	X	X	X	X
2. Przygotowanie i wdrożenie programu edukacji rodziców pod hasłem np. „ Co rodzic wiedzieć powinien”, organizowanie zajęć informacyjno-warsztatowych wspomagających wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży	GOPS, szkoły,	PPWOW, PO KL, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Budowanie/rozwijanie poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, SP ZOZ, policja, szkoły	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.3. Upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego										
1. Organizacja zajęć, imprez rekreacyjno – integracyjnych dla rodzin	GOPS, GOK, OSP, szkoły, koła gospodyń wiejskich, urząd gminy, świetlice środowiskowe	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

2. Organizowanie zróżnicowanych form turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej -wycieczki piesze, rowerowe i przełajowe dla rodzin	GOK, GOPS, szkoły, kluby sportowe, UG, koła gospodyń wiejskich, Środowiskowy Dom Samopomocy	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Organizowanie imprez (integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, ekologicznych)	GOK, Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły, urząd gminy, GOPS, Środowiskowy Dom Samopomocy	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.4. Przeciwdziałanie uzależnieniom										
1. Opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia	GOPS, PCPR, PUP, szkoły, SP ZOZ, kluby sportowe	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Cykliczne szkolenia związane z uzależnieniami dla rodziców	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, policja, SP ZOZ	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Kontrola zakazu dystrybucji papierosów/alkoholu dzieciom i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, policja,	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
4. Świadczenie pomocy terapeutycznej dla osób dotkniętych uzależnieniem	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, policja,	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.5. Edukacja proekologiczna										

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

1. Prowadzenie systematycznych szkoleń w zakresie zasad i form ochrony środowiska naturalnego	szkoły, urząd gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, GWPK	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
2. Opracowywanie i wydawanie ulotek promujących ochronę środowiska	szkoły, urząd gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, GOK	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Włączanie instytucji oraz organizacji zajmujących się ochroną środowiska naturalnego w ramach edukacji ekologicznej młodego pokolenia i działania na rzecz ochrony zasobów naturalnych	Szkoły, GWPK	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

II. Łączymy pokolenia: opieka, aktywizacja i integracja seniorów

1. Uruchomienie systemu usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych
2. Rozszerzenie i urozmaicenie oferty zajęć dla osób starszych
3. Rozbudowa infrastruktury (zaplecza) dla prowadzenia zajęć dla osób starszych
4. Zwiększenie liczby seniorów uczestniczących w życiu społeczności lokalnej, zwłaszcza seniorów zamieszkujących we wsiach odległych od Baruchowa

Cel szczegółowy II.1. Uruchomienie systemu usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Zorganizowanie i prowadzenie	SP ZOZ, GOPS, ŚDS, urząd	PO KL,		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

pomocy sąsiedzkiej	gminy	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne								
2.Organizowanie akcji np. „białych niedziel”	SP ZOZ, GOPS, ŚDS, urząd gminy	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3.Zwiększenie zakresu usług i świadczeń medycznych (specjalistycznych)	SP ZOZ, urząd gminy	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy II.2. Rozszerzenie i urozmaicenie oferty zajęć dla osób starszych										
1. Utworzenie i prowadzenie Klubów Seniora	GOK, GOPS, ŚDS, urząd gminy	PPWOW, PO KL, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie wycieczek, wspólnych spotkań dla seniorów	GOK, koła gospodyń wiejskich	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy II.3. Rozbudowa infrastruktury (zaplecza) dla prowadzenia zajęć dla osób starszych										
1. Adaptacja świetlic oraz pomieszczeń do działalności społecznej	OSP, rady sołeckie, koła gospodyń, GOPS, urząd gminy	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X					
2. Prowadzenie świetlic, utrzymanie,	GOK, szkoły, kluby sportowe	PO KL, PPWOW, budżet	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

doposażenie świetlic i pomieszczeń		gminy, fundusze zewnętrzne								
Cel szczegółowy II.4. Zwiększenie liczby seniorów uczestniczących w życiu społeczności lokalnej										
1. Organizowanie imprez wielopokoleniowych celem przekazywania młodemu pokoleniu tradycji oraz dawnych obyczajów	GOK, koła gospodyń wiejskich, klub seniora, rady sołeckie	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Likwidacja barier architektonicznych	klub seniora, GOK, GOPS, koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

III. Zwiększanie aspiracji edukacyjnych i możliwości kształcenia się

1. Zorganizowanie i prowadzenie edukacji przedszkolnej
2. Zapewnienie dodatkowych zajęć dzieciom
3. Doposażenie szkoły (rozwój infrastruktury szkolnej)

Cel szczegółowy III.1. Zorganizowanie i prowadzenie edukacji przedszkolnej										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Utworzenie i prowadzenie przedszkola	urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne				X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Cel szczegółowy III.2. Zapewnienie dodatkowych zajęć dzieciom										
1. Organizowanie dodatkowych zajęć dla: uczniów zdolnych oraz mających problemy w nauce	urząd gminy, szkoły	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
2. Organizacja wycieczek edukacyjnych, krajoznawczych dla dzieci i młodzieży z gminy	Szkoły, GOK, GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Organizowanie zajęć sportowych	kluby sportowe, szkoły, GOK	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
4. Wprowadzenie w placówkach oświatowych korepetycji w formie wolontariatu nauczycielskiego, studenckiego i uczniowskiego	szkoła	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy III.3. Dopuszczenie szkoły (rozwój infrastruktury szkolnej)										
1. Dopuszczenie szkół w nowoczesny sprzęt, środki i pomoce dydaktyczne	szkoły, urząd gminy, Rada Rodziców	PO KL, PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

IV. Promocja ekologii i zdrowego stylu życia

1. Stymulowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego (w kontekście walki z bezrobociem)
2. Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i segregacja śmieci (za dwa lata),
3. Pielęgnacja terenów zielonych, dbałość o pobocza, o estetykę gminy.

Cel szczegółowy IV.1. Stymulowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Organizowanie szkoleń dot. podnoszenia kwalifikacji w zakresie zakładania własnej działalności: rolnictwo ekologiczne, agroturystyka	urząd gminy, szkoły, rady sołeckie, koła gospodyń wiejskich, ODR	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie warsztatów, szkoleń, wykładów w celu podnoszenia świadomości w zakresie zdrowego żywienia rodziny, dbałości o zdrowie, podnoszenie świadomości ekologicznej	szkoły, urząd gminy, rady sołeckie, koła gospodyń wiejskich, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Stworzenie i funkcjonowanie systemu informacyjnego dotyczącego rolnictwa ekologicznego	urząd gminy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy IV.2. Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i segregacja śmieci										

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

1. Likwidowanie nielegalnych wysypisk śmieci	ZGKiMR, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie szkoleń, wykładów w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców	szkoły, GOK, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Doposażanie gminy w pojemniki segregacyjne na odpady	ZGKiMR, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy IV.3. Pielęgnacja terenów zielonych, dbałość o pobocza, o estetykę gminy										
1. Organizowanie cyklicznych konkursów na najpiękniejszy ogród	szkoły, OSP, GOK, GOPS, koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie	budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie cyklicznych akcji dla młodzieży „Sprzątanie świata”	szkoły	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Zamieszczenie tablic edukacyjno-informujących o konieczności dbania o środowisko	ZGKiMR, urząd gminy	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

V. Rozwój turystyki i sportu

1. Tworzenie i wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej (w kontekście walki z bezrobociem)
2. Zagospodarowanie i rozbudowa bazy turystycznej
3. Promocja rekreacji w ruchu i rozbudowa infrastruktury sportowej, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i turystów wypoczywających w gminie, np. rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Cel szczegółowy V.1. Tworzenie i wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Działalność promocyjno – wydawnicza poświęcona możliwościom turystycznym gminy	urząd gminy, Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Utrzymanie istniejących tras turystycznych i tworzenie nowych	urząd gminy, Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Szkolenia dla osób chętnych do tworzenia/rozwoju gospodarstw turystycznych	Ośrodek Doradztwa Rolniczego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy V.2. Zagospodarowanie i rozbudowa bazy turystycznej										
1. Wyznaczenie i utrzymanie kąpielisk, plaż, placów zabaw	urząd gminy, rady sołeckie	budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy V.3. Promocja rekreacji w ruchu i rozbudowa infrastruktury sportowej, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i turystów wypoczywających w gminie										
1. Rozbudowa i utrzymanie sieci ścieżek rowerowych	urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Udostępnianie kompleksu sportowego dla mieszkańców	urząd gminy, szkoły, GOK	PPWOW, budżet gminy, fundusze				X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

turystów wypoczywających na terenie gminy		zewnątrzne								
3.Organizowanie cyklicznych imprez integrujących mieszkańców gminy z osobami wypoczywającymi na terenie gminy	GOK, szkoły	PPWOW, budżet gminy, fundusze zewnątrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

---

2. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i podmioty wspierające

- Wójt Gminy Baruchowo,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Baruchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalni liderzy.

3. Finansowanie strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki pozyskane z funduszy krajowych (PFRON);
- środki pozyskane z funduszy pomocowych Unii Europejskiej;
- Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich.

4. Monitoring i wdrażanie strategii

Realizacja założeń zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych objęta jest monitoringiem w celu weryfikacji i aktualizacji wcześniej przyjętych założeń do aktualnych warunków, potrzeb i możliwości finansowych gminy.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mają pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też pojawiania się innych problemów społecznych.

Monitorowanie strategii umożliwi zatem:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań – pod względem realizacji celów i osiągniętych rezultatów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji strategii;
- dokonywanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych rezultatach.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie strategii będzie Urząd Gminy Baruchowo.

Skuteczność wdrażania Strategii poddawana będzie bieżącej ocenie przez Radę Gminy (raz w roku Rada Gminy otrzyma raport z realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

IV. UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Baruchowo na lata 2008 – 2015 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców gminy Baruchowo, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem.

W toku prac nad strategią dokonano wytyczenia kierunków polityki społecznej i wynikających z niej działań prowadzonych w gminie Baruchowo w odniesieniu do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym do roku 2015. Punktem wyjścia była identyfikacja problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również analiza kierunków działań w przyszłości.

Strategia stanowi również podstawę do tworzenia bardziej szczegółowych programów działania tzw. Projektów wykonawczych, poprawiających jakość życia we wszystkich sferach społecznych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest systemowym sposobem zajmowania się problemami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szerszym rozumieniu może być podstawą prowadzenia przez władze gminy Baruchowo lokalnej polityki społecznej. Strategia w efekcie winna stać się impulsem do dalszych działań podejmowanych w kierunku budowania lokalnego społeczeństwa obywatelskiego. Realizacja Strategia wymaga bowiem dużej konsekwencji i wspólnej pracy wszystkich podmiotów lokalnych: władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, lokalnych liderów oraz mieszkańców gminy Baruchowo.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

Załącznik

ANKIETA

Szanowni Państwo!

Niniejsza ankieta ma na celu identyfikację problemów społecznych na terenie gminy Baruchowo celem opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych mającą stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych w celu poprawy tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie lokalnej społeczności, które są oceniane negatywnie.

Mając na uwadze tak ważny cel prosimy uprzejmie o aprobatę naszych zamiarów i pomoc przez szczere i dokładne odpowiedzi. Badania są anonimowe i będą wykorzystane dla wspólnego dobra, którym jest poprawa jakości życia w gminie Baruchowo.

Z poważaniem

Zespół opracowujący

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Płeć: **(właściwe podkreśl)**   kobieta   mężczyzna
2. Wiek **(wpisz)** .....
3. Stan cywilny: **(właściwe podkreśl)**
  - żonaty/mężatka
  - wdowiec/wdowa
  - rozwiedziony/rozwiedziona
  - kawaler/panna
4. Liczba dzieci w rodzinie **(wpisz)** .....
5. Wykształcenie **(właściwe podkreśl)**
  - niepełne podstawowe

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- podstawowe
- zawodowe
- średnie
- wyższe

6. Czy jest Pan/i osobą pracującą? **(właściwe podkreśl)**

- Pracuję zawodowo
- Jestem bierny/a zawodowo
- Jestem bezrobotny/a

7. Czy przy obecnym dochodzie Pana/i gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Z wielką trudnością
- Z pewną trudnością
- Bez problemu

8. W Pana/i odczuciu sytuacja dochodowa gospodarstwa domowego w ostatnich latach: **(właściwe podkreśl)**

- Pogorszyła się?
- Poprawiła się?
- Nie zmieniła się?

9. Jakie działania podejmuje Pana/i rodzina dla zaspokojenia bieżących potrzeb (chodzi np. o utrzymanie domu, wyżywienie rodziny itp.)

(proszę podkreślić odpowiedź na każde pytanie odpowiednio do Pana/i sytuacji)

• Wykorzystuje zgromadzone oszczędności	TAK	NIE
• Wyzbywa się posiadanego majątku (sprzedaje dobra rzeczowe)	TAK	NIE
• Ogranicza bieżące potrzeby	TAK	NIE
• Zaciąga pożyczki	TAK	NIE
• Korzysta z pomocy krewnych	TAK	NIE
• Korzysta z pomocy Kościoła	TAK	NIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

• Korzysta z pomocy opieki społecznej	TAK	NIE
• Członek rodziny podejmuj e dodatkową pracę	TAK	NIE
• Nie podejmujemy żadnych działań	TAK	NIE
• Starcza nam na bieżące potrzeby	TAK	NIE

10. Czy w Pana/i odczuciu na terenie gminy występuje ubóstwo? **(właściwe podkreśl)**
TAK   NIE

11. Jakie rodziny bądź osoby są zagrożone ubóstwem? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- Osoby dotknięte problemem uzależnienia
- Osoby bezrobotne
- Osoby uzyskujące niskie dochody
- Rodziny wielodzietne
- Osoby starsze i samotne
- Osoby chore
- Osoby samotnie wychowujące dzieci

12. Jeśli rodziny żyją biednie czym według Pana/i jest to spowodowane? **(właściwe podkreśl)**

• Brak pracy	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Niezaradność życiowa	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Niskie zarobki	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Lenistwo	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Alkoholizm	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Przewlekła choroba	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Wielodzietność	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Dziedziczenie ubóstwa	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Inne.....	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE

13. Czy Pan/i uważa, że na terenie gminy występuje problem uzależnień? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- Nie
- Trudno powiedzieć
- Dotyczy niewielkiej liczby osób
- Dotyczy bardzo wielkiej grupy osób

14. Jakie osoby bądź rodziny są zagrożone uzależnieniami? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- osoby bezrobotne
- rodziny dysfunkcyjne
- osoby samotne
- osoby uzyskujące niskie dochody
- rodziny wielodzietne
- osoby bezdomne
- osoby pracujące
- osoby starsze
- osoby niewykształcone

15. Czy na terenie gminy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- tak
- trudno powiedzieć
- nie

16. Według Pana/i jakie problemy dotyczą osób starszych na terenie naszej gminy? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- Choroby
- Brak opieki ze strony rodziny
- Niepełnosprawność
- Samotność
- Ubóstwo i bieda

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- Inne.....

17. Czy oferta pomocy osobom starszym na terenie gminy jest wystarczająca? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

18. Jeśli według Pana/i pomoc dla osób starszych jest niewystarczająca, czego brakuje? **(właściwe podkreśl)**

• Dostępu do placówek leczniczych	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Usług opiekuńczych	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Możliwości spotkań we własnym gronie	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Inne.....	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE

19. Czy w Pana/i ocenie istnieje zjawisko przemocy domowej? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Nie znam takich przypadków
- Znam takie przypadki
- Nie słyszałem o takich przypadkach
- Słyszałem o takich przypadkach

20. Czy zna Pan/i rodziny z terenu gminy, w których: **(właściwe podkreśl)**

• Dzieci są niedożywione	TAK	NIE
• Dzieci są zaniedbane (brudne, nieodpowiednio ubrane)	TAK	NIE
• Rodzice nie poświęcają dzieciom czasu	TAK	NIE
• Dzieci są bite	TAK	NIE
• Dzieci są molestowane seksualnie	TAK	NIE

21. Czy są to rodziny, w których: **(właściwe podkreśl)**

- występuje alkoholizm lub inne uzależnienie
- występuje ubóstwo
- występuje przestępczość

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- niepełne
- niezaradne życiowo
- bez wzorców moralnych

22. Czy Pan/i uważa, że gmina jest miejscem bezpiecznym dla mieszkańców **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Tak
- Jest średnio bezpiecznie
- Nie

23. Jak Pan/i ocenia swój wpływ na sprawy lokalne gminy **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Mam duży wpływ na sprawy lokalne gminy
- Mam niewielki wpływ na sprawy lokalne gminy
- Nie mam żadnego wpływu na sprawy lokalne gminy

24. Jak Pan/i ocenia działalność władz lokalnych samorządowych **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Bardzo źle
- Źle
- Przeciętnie
- Dobrze
- Bardzo dobrze

25. Jak Pan/i ocenia pracowitość, zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Źle
- Przeciętnie
- Dobrze
- Bardzo dobrze

26. Czy uważa Pan/i, że na terenie gminy jest możliwość znalezienia i podjęcia zatrudnienia? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Nie ma żadnej możliwości

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2008-2015

- Jest niewielka możliwość
- Jest duża możliwość

27. Czy uważa Pan/i, że mieszkańcy gminy mogliby utrzymywać się z turystyki? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

28. Czy sądzi Pan/i, że nasza gmina ma zdrowe środowisko? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

29. Czy uważa Pan/i, że na terenie gminy w sposób wystarczający organizowane są imprezy kulturalne i rozrywkowe, są miejsca, gdzie można spędzić czas wolny? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Brak imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Niewystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Wystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Nadmiar imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jarosław Komorek